

ZAŁOŻENIA DO OPRACOWANIA DOKUMENTACJI DO PROJEKTU PLANU OCHRONY ORAZ PROJEKTU PLANU OCHRONY SZCZECIŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO „PUSZCZA BUKOWA”

Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa” został powołany Uchwałą Nr IX/55/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie z dnia 4 listopada 1981 r. w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych Inśkiego i Szczecińskiego. Aktualnym aktem prawnym dotyczącym parku jest Rozporządzenie nr 10/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa” (Dz. Urz. Woj. Zacho. z 2005 r. Nr 45, poz. 1052), zm. Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 21 września 2017 r. (II SA/Sz 847/17). Park zajmuje powierzchnię 9 096 ha. Wokół parku wyznaczono otulinę o powierzchni 11 842 ha.

1. Cel opracowania

Celem opracowania jest wykonanie dokumentacji projektowej oraz przygotowanie projektu planu ochrony Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”, pozwalające na ustanowienie przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Planu Ochrony Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”. Plan ochrony Parku Krajobrazowego pozwoli na właściwą ochronę wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju.

2. Podstawa wykonania dokumentacji

Umowa nr 43/2025 z dnia 15.12.2025 r. podpisana pomiędzy Województwem Zachodniopomorskim - Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

3. Podstawy prawne sporządzenia planu ochrony dla parku krajobrazowego

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 794),

4. Zawartość planu ochrony parku krajobrazowego

Zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody plan ochrony dla parku krajobrazowego zawiera:

- 1) cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji;

- 2) identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
- 3) wskazanie obszarów realizacji działań ochronnych;
- 4) określenie zakresu prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu;
- 5) wskazanie obszarów udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz określenie sposobów korzystania z tych obszarów;
- 6) ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych;
- 7) określenie granic stref ochrony krajobrazów stanowiących w szczególności przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, wyznaczonych w obrębie krajobrazów priorytetowych, zidentyfikowanych w ramach audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, istotnych dla zachowania walorów krajobrazowych parku krajobrazowego, wraz ze wskazaniem które z zakazów, wymienionych w art. 17 ust. 1a, obowiązują w danej strefie;
- 8) wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym.

5. Strony postępowania

- 1) Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego,
- 2) Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.,
- 3) Wszystkie zainteresowane osoby, podmioty, organy, samorządy, organizacje zwane interesariuszami.

6. Terminy prac

- a. Etap I: do 28 lutego 2026 r.
- b. Etap II: do 31 stycznia 2027 r.
- c. Etap III: do 31 października 2027 r.
- d. Etap IV: do 30 września 2028 r.

7. Zakres prac

- a. Etap I:

Etap I dotyczy prac przygotowawczych i kameralnych, obejmujących:

- przygotowanie opisu założeń do planu ochrony,
- sporządzenie harmonogramu prac,

- sporządzenie listy interesariuszy,
- przygotowanie projektu zawiadomienia w sprawie przystąpienia do opracowania projektu planu ochrony Parku Krajobrazowego,
- zebranie materiałów niepublikowanych i opracowań publikowanych przydatnych do sporządzenia projektów planów ochrony oraz ich analizę,
- opisanie granic Parku i jego otuliny,
- wyszczególnienie wód, z podaniem ich właścicieli i zarządców, kategorii wód, przynależności do dorzecza i regionu wodnego oraz ustaleń planów gospodarowania wodami,
- na podstawie zebranych materiałów (w ramach prac kameralnych) inwentaryzację zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych z ich charakterystyką, oceną stanu i prognozą przyszłych zmian, w zakresie niezbędnym do zaplanowania ochrony:
 - wód powierzchniowych w ujęciu zlewniowym wraz z oceną ich stanu ekologicznego;
 - wartości kulturowych, z wyszczególnieniem obszarów i obiektów stanowiących zabytki w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1292) oraz niematerialnych wartości kulturowych;
 - charakterystycznych dla obszaru parków krajobrazowych metod użytkowania ekosystemów,
- identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla różnorodności biologicznej, krajobrazu i wartości kulturowych, w zakresie możliwym do przedstawienia na podstawie prac kameralnych,
- charakterystykę i ocenę uwarunkowań społecznych i gospodarczych ochrony Parku,
- wskazanie istniejących i projektowanych form ochrony przyrody, form ochrony zabytków wprowadzonych na podstawie art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lasów ochronnych wyznaczanych na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz obszarów wyznaczanych na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. — Prawo wodne
- wykonanie cyfrowych map tematycznych, obejmujących problematykę Etapu I,
- przygotowanie dokumentacji obejmującej tematykę etapu I (wydrukowany tekst opracowania, raport ze wstępnych prac terenowych, zestaw map w formie elektronicznej, dokumentację fotograficzną o ile taka zostanie wykonana w etapie I).

b. Etap II:

W ramach etapu II wykonywane będą prace polegające na inwentaryzacji zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych:

- wód powierzchniowych w ujęciu zlewniowym wraz z oceną ich stanu ekologicznego, uzupełnione o wyniki prac terenowych,
- form rzeźby terenu,
- roślinności, procesów sukcesji, a także występowania i stanu siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony,

- zgodności drzewostanów ze zbiorowiskami roślinnymi charakterystycznymi dla poszczególnych siedlisk,
- gatunków roślin, zwierząt lub grzybów dziko występujących oraz ich siedlisk i stanowisk, w szczególności objętych ochroną gatunkową oraz zagrożonych wyginięciem lub rzadko występujących oraz występujące poza granicami naturalnego zasięgu, w tym w szczególności zagrażające gatunkom rodzimym (IGO),
- wymagające ochrony charakterystyczne dla danego obszaru odmiany drzew owocowych i roślin uprawnych oraz lokalne rasy zwierząt gospodarskich, jeśli takie występują,
- zadrzewień,
- krajobrazów ekologicznych, z uwzględnieniem ich składników i powiązań ekologicznych, w tym obszary spełniające funkcję korytarzy ekologicznych,
- punktów, osi i przedpoli widokowych,
- wartości kulturowych, z wyszczególnieniem obszarów i obiektów stanowiących zabytki w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niematerialnych wartości kulturowych, uzupełnione o wyniki prac terenowych,
- charakterystycznych dla obszaru parków krajobrazowych metod użytkowania ekosystemów, uzupełnione o wyniki prac terenowych;

W etapie II wykonane zostaną analizy obejmujące:

- identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla różnorodności biologicznej, krajobrazu i wartości kulturowych, uzupełnione o wyniki prac terenowych,
- charakterystykę i ocenę uwarunkowań społecznych i gospodarczych ochrony parków krajobrazowych, w szczególności w zakresie dotychczas prowadzonej na terenie parku działalności gospodarczej i polityki przestrzennej oraz turystyki i rekreacji, uzupełnione o wyniki prac terenowych,
- wskazanie istniejących, proponowanych i projektowanych form ochrony przyrody, form ochrony zabytków, lasów ochronnych oraz obszarów ochrony wód i stref ochronnych wód uzupełnione o wyniki prac terenowych;
- analizę skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony;
- określenie zaleceń dla otuliny parku krajobrazowego.

W etapie II wykonane zostaną mapy tematyczne w formie cyfrowej przedstawiające:

- istniejące siedliska przyrodnicze oraz inne cenne zbiorowiska roślinne;
- siedliska i stanowiska gatunków roślin, zwierząt lub grzybów dziko występujących objętych ochroną gatunkową oraz zagrożonych wyginięciem lub rzadko występujących (wraz z naniesieniem lokalizacji gatunków);
- występujące typy ekosystemów;
- ocenę walorów krajobrazowych i wartości kulturowych;
- istniejące korytarze ekologiczne;
- zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne o ile sporządzenie takiej mapy będzie zasadne.

c. Etap III:

Etap III prac obejmował będzie:

- opracowanie koncepcji ochrony zasobów, tworców i składników przyrody oraz wartości kulturowych, a także eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych,
- wskazanie działań ochronnych dla Parku Krajobrazowego, wynikających z opracowanej koncepcji ochrony przyrody, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji,
- opracowanie wyników audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności: określenie stref ochrony krajobrazu stanowiących m. in. przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, wyznaczonych w obrębie krajobrazów priorytetowych, zidentyfikowanych w ramach audytu krajobrazowego (opracowanie ww. wyników uzależnione jest od kwestii czy na dzień odbioru końcowego prac przyjęty zostanie przez sejmik województwa zachodniopomorskiego tzw. audyt krajobrazowy),
- określenie zakazów w granicach stref ochrony krajobrazów wyznaczonych w obrębie krajobrazów priorytetowych, zidentyfikowanych w audycie krajobrazowym, zgodnie z art. 17 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- wskazanie i scharakteryzowanie typów krajobrazów w postaci wydzielonych jednostek przestrzennych o unikatowych walorach krajobrazowych, dla których należy wskazać wydzielone wewnętrznie fragmenty (strefy) o szczególnych, wybitnych walorach, wymagające zachowania istniejących elementów krajobrazotwórczych,
- weryfikację obowiązujących zakazów na terenie parku wynikających z aktualnych aktów prawnych dla parku krajobrazowego, uwzględniając opracowaną koncepcję ochrony, a w szczególności wyznaczenie na obszarze parku stref obowiązujących zakazów oraz odstępstw,
- określenie zaleceń dla otuliny Parku, jeśli będzie to niezbędne dla zachowania walorów przyrodniczych Parku, wynikających z opracowanej koncepcji ochrony przyrody,
- projekt korekty granicy Parku Krajobrazowego i otuliny wraz z uzasadnieniem, jeśli zmiana ta będzie zasadna i będzie wynikać z opracowanej koncepcji ochrony przyrody Parku;
- przygotowanie dokumentacji wraz z mapami tematycznymi,
- opracowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie planów ochrony wraz z uzasadnieniem oraz uchwał w sprawie parku krajobrazowego.

d. Etap IV:

Zakres etapu IV prac obejmuje:

- przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych projektów planów ochrony na podstawie art. 39 – 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.),
- przygotowanie ostatecznej postaci dokumentacji planu ochrony, z uwzględnieniem uwag wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych,

- opracowanie ostatecznego projektu uchwały Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie planu ochrony wraz z uzasadnieniem,
- współuczestnictwo w procedurze zatwierdzania projektów planów ochrony.

8. Organizacja spotkań konsultacyjnych

W czasie wykonywanych prac organizowane będą spotkania dla wszystkich zainteresowanych osób, podmiotów, organów i instytucji (interesariuszy) w celu zapewnienia udziału społeczeństwa w tworzeniu projektu planu ochrony Parku.

Pierwsze spotkanie planowane w trakcie etapu II, po zakończeniu prac trenowych i przewiduje się jego zorganizowanie w styczniu 2027 r. Spotkanie drugie odbędzie się po opracowaniu koncepcji ochrony przyrody i wstępnego projektu planu ochrony Parku, z przewidywanym terminem – październik 2027 r.

9. Uzgodnienia z radami gmin, Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Projekt planu ochrony podlegał będzie uzgodnieniu z radami gmin, Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i opiniowany będzie przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

10. Konsultacje społeczne

W ramach prac będą przeprowadzone konsultacje społeczne zgodnie z procedurą wynikającą z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2024 poz. 1112), a następnie analiza i wykorzystanie, w uzgodnieniu z Dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego, zgłoszonych uwag i wniosków.